

NIỀM VUI THÚ CỦA VIỆC NÓI CHUYỆN

1. Niềm vui thú của việc nói chuyện

- Trẻ em học nói do nghe tiếng nói và bắt chước.
- Trẻ em học nói do lặp lại.
- Trẻ em học nói trong những hoạt động hằng ngày.
- Trẻ em học nói từ những người xung quanh chúng.
- Trẻ em học tốt nhất khi chúng thấy việc gì đó thích thú; sự thích thú đúng hàng đầu!

Với *NIỀM VUI THÚ CỦA VIỆC NÓI CHUYỆN* chúng tôi muốn giúp một tay.

Sản phẩm này được hình thành trong khuôn khổ tuyến đường Khảo sát Liên đồng nghiệp Chuyên gia Phát âm và luyện giọng (Traject Intercollegiale Toetsing Logopedisten), nhóm đặc trưng trẻ em từ 2 đến 6 tuổi (kwaliteitskring peuters en kleuters): Nathasja Barmes, Jeanne Beekman, Mariska Cornelissen, Claire Jansen, Petra Kratsborn, Mariska Kuper, Anja Leerink, Mieke Michels, Bouwina Scheringa, Erna Steeg, Roos Tangelder, Evelyn Verver, Carolien Veldman, Mara Weenink.

Những người sau đây đã hợp tác: Gertie Savelkoul (hướng dẫn Tuyến đường Khảo sát Liên đồng nghiệp), Jill Laurant (minh họa), Jeroen Breen (bố trí).

2. Tôi theo dõi con tôi bằng cách nào?

• **Hãy nhìn** con bạn.

Con bạn nhìn như thế nào? Con bạn làm những cử chỉ nào? Con bạn nói cái gì? Con bạn muốn truyền đạt điều gì?

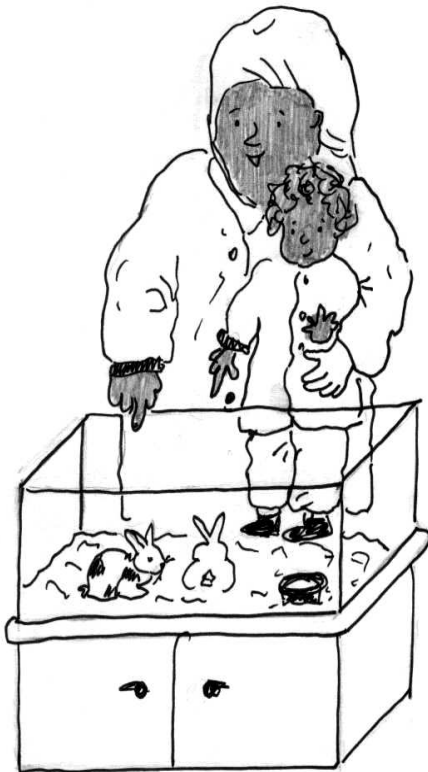
• **Hãy đợi** và cho con bạn có thì giờ để kể một cái gì đó.

Như vậy con bạn có cơ hội làm rõ ràng cái gì mà bé muốn truyền đạt.

• **Hãy lắng nghe** một cách chú ý khi con bạn định nói cái gì đó.

• **Biểu lộ sự chú ý.**

Như vậy bạn khuyến khích con bạn tiếp tục cố gắng làm cho người khác hiểu mình rõ ràng, khi nào bé muốn kể cái gì đó.

Bạn có thể làm cái gì?

1. **Hãy nhìn** cái chỗ mà con bạn nhìn. **Hãy nhìn** cách con bạn nhìn như thế nào; vui, buồn? **Hãy xử lý** điều mà con bạn thấy.
2. **Hãy nhìn** ngôn ngữ diễn tả do cử động của cơ thể (lichaamstaal) và những cử chỉ của con bạn.
3. **Được phép** có những lúc im lặng; bạn không cần phải nói suốt trong mỗi lúc im lặng. Đó là cơ hội cho con bạn kể một cái gì đó và là một cơ hội cho bạn để nhìn con bạn.
4. **Hãy lắng nghe** con bạn một cách chú ý. **Điều này** tạo sự tin tưởng và mời mọc con bạn kể tiếp.

3. Tôi thích nghi bằng cách nào?

Bạn làm chung một cái gì đó với con bạn. Con bạn kể hoặc làm một cái gì đó; bạn biểu lộ cho thấy rằng bạn lắng nghe và bạn khuyến khích con bạn kể tiếp.

Bạn bắt chước con bạn, làm những tiếng động giống như vậy, làm những cử động giống như vậy và bạn chia sẻ niềm vui chung với nhau.

Hãy dịch ra bằng chữ cái gì con bạn làm: hãy nói cái gì mà con bạn đã muốn nói.

Bạn có thể làm cái gì?

- 1. Hãy quỳ xuống hoặc ngồi bẹp xuống đất, để cho bạn ở vị trí vừa đúng tầm mắt với con bạn.**
- 2. Hãy đợi cho đến lúc con bạn đến phiên. Con bạn nhìn như thế nào? Con bạn nhìn cái gì? Đó là tất cả những lúc chia sẻ với nhau. (“Con có nghe cái gì đó không? Dạ có, xe hơi của ba.”)**
- 3. Bắt chước những cử động/cử chỉ/âm thanh/ từ ngữ của con bạn. Bạn cho biết rằng bạn có quan tâm. Đây là một sự khuyến khích cho con bạn để tiếp tục. (Nếu con bạn chơi xe hơi, thì bạn cũng nói “Broem-broem!”.)**
- 4. Hãy cho con bạn cơ hội để nói cái gì đó. Hãy giúp bé bằng cách đặt những câu hỏi ngắn mà bé có thể hiểu được. (“Con muốn có cái gì? Con muốn trái banh hoặc cuốn sách?”)**

4. Tôi thêm ngôn ngữ bằng cách nào?

Nếu bạn làm việc chung với con bạn và kể cái gì xảy ra, thì bạn cung cấp ngôn ngữ. Như vậy con bạn có thể học hiểu những từ ngữ mới và sau đó học dùng những từ ngữ này. Bạn làm và nói theo con bạn và thêm vào đó một cử chỉ, một từ ngữ hoặc một câu.

Bạn có thể làm cái gì?

1. Hãy kể trong những hoạt động hàng ngày, như khi đi tắm, bạn làm cái gì: “Gội đầu, rửa bụng, rửa mặt”.
2. Khi con bạn đưa bạn xem cái gì đó, ví dụ món đồ chơi, khi đó hãy kể về cái này: “Một trái banh màu đỏ, trái banh có thể lăn”.
3. Khi con bạn làm cái gì đó mà cái đó không được phép làm, khi đó hãy kể bé làm cái gì và tại sao cái ấy không được phép làm. Hãy kể cái gì tốt hơn nên làm: “Con đi trên đường phải không? Việc đó không được phép; việc đó nguy hiểm! Một chút nữa có một chiếc xe hơi chạy đến! Hãy chơi trên lề, việc đó được phép”. Như vậy bạn cung cấp liền một việc thay thế.
4. Khi con bạn ăn cái gì đó mà bé không thấy ngon và bé nói: “Ghê quá”, hãy nói cái gì mà con bạn có thể muốn nói: “Ghê quá, con thấy cái đó không ngon, phải không?”

5. Cùng nhau xem và đọc sách

Cũng do cùng đọc sách trẻ em học tiếng nói.

Con bạn học những từ ngữ mới do việc lặp lại, hãy đọc lại hoài cùng một quyển sách như vậy. Cảm giác về ngôn ngữ của con bạn do việc này được kích thích; con bạn không những chỉ học từ ngữ và cách đặt câu, mà còn học âm điệu và nhịp điệu của ngôn ngữ nữa.

Bạn có thể làm cái gì??

1. **Hãy nhấn mạnh đến nhịp điệu, vần và từ ngữ. Câu chuyện vì thế sẽ hấp dẫn hơn.**
2. **Hãy đổi những tên trong cuốn sách bằng tên của con bạn, một đứa em trai, em gái, bạn trai hoặc bạn gái.**
3. **Hãy cùng đọc và cùng nhìn, mặc dù con bạn chưa thể đọc được. Bé có thể bỏ túc những câu hoặc tự tưởng tượng ra. (“Con chuột nhỏ dễ thương ở trong một”)**
4. **Hãy để cho con bạn kể hoặc chỉ cái mà bé thấy trên tấm hình và cùng nhau nói về chuyện này.**

6. Cùng nhau thực hành = cùng nhau nói chuyện

Trong lúc bạn cùng thực hành bạn có thể kể con bạn đang bận rộn làm cái gì. Như vậy con bạn học những từ ngữ thuộc vào một hành động nhất định nào đó. Con bạn sẽ thích việc giao tiếp và sự quan tâm; một thời điểm thích hợp cho một cuộc nói chuyện và điều này làm cho cả hai mẹ con đều vui thích. Do việc lặp lại những từ ngữ của con bạn, con bạn học lặp lại những lời nói của bạn.

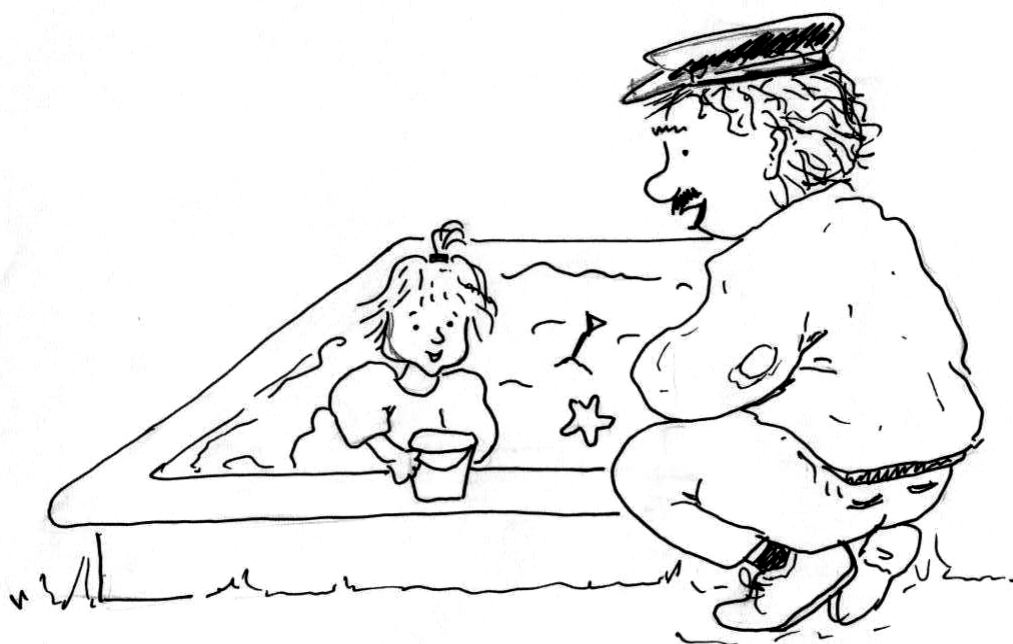
Bạn có thể làm cái gì?

- 1. Hãy cùng nhau vẽ hình. Hãy kể về những màu sắc và những cử động mà bạn và con bạn làm. Hãy làm theo những âm thanh, từ ngữ và hành động của con bạn.**
- 2. Khi bạn treo một tấm hình ở chỗ dễ thấy, thì mọi người có thể ngắm nhìn một cách thích thú và kể một cái gì đó về tấm hình này.**
- 3. Hãy cùng làm một quyển sách sưu tập ảnh. Bằng cách này bạn có thể với con bạn nhìn lại những sự kiện đã xảy ra và nói về những việc này.**
- 4. Hãy cùng nhau nặn đất sét. Thay vì nói cho con bạn biết con bạn sẽ làm cái gì hoặc đã làm cái gì, bạn cũng có thể đặt câu hỏi mà câu trả lời còn để trống, như: “Chúng ta sẽ làm cái gì bây giờ?”.**

7. Bạn chơi chung bằng cách nào?

Liên ngay khi sanh ra con bạn tận hưởng việc chung đụng với bạn. Con bạn và bạn tận hưởng niềm vui thích của việc giao tiếp. Trẻ em thấy những trò chơi riêng tư và thân mật là thú vị. Khi bạn muốn ngưng trò chơi một chút, thì con bạn sẽ cho thấy rõ ràng là bé muốn tiếp tục. Hãy tiếp nhận một dấu hiệu như vậy, có như vậy mới hình thành sự tiếp xúc với nhau. Hãy luân phiên làm những hành động và hãy kể bạn làm cái gì. Hãy mời mọc con bạn làm theo và hãy cho con bạn đủ thì giờ để làm việc này.

Hãy để con bạn giúp trong những hoạt động hằng ngày. Hãy làm việc này thành một trò chơi; trẻ em thấy tuyệt vời khi có thể giúp đỡ được.

Bạn có thể làm cái gì?

1. Hãy chơi trò chơi “cút hà” (kiekeboe = trò chơi trong đó người ta che mặt đi rồi mở ra), hãy chơi và hát “Hop paardje hop”, hãy cùng làm chung “Jan Huygen trong cái thùng”.
2. Hãy để con bạn giúp trong việc trải bàn ăn (“Cái này phải ở đây”), việc lựa quần áo giặt (“Của ba, của má”), việc tưới cây (“Bây giờ tưới nước cái đó, bây giờ tưới nước cái đó...”), và hãy cùng nhau dọn dẹp những hàng hóa đã mua, trong khi bạn đọc tên tất cả mọi thứ.
3. Hãy chơi với bộ chén đĩa của trẻ em (serviesje) và hãy làm như bạn ăn hay uống. Hãy nói chuyện với nhau qua máy điện thoại đồ chơi (speelgoedtelefoon). Hãy chơi với một cái thùng bằng giấy cứng (kartonnen doos) và làm như đó là một chiếc tàu. Hãy để con bạn tự thay quần áo.

8. Bạn chơi âm nhạc chung bằng cách nào?

Trẻ em thích hát và nhảy múa.

Do cùng nhau hát và cử động con bạn học nghe nhịp điệu và âm điệu.

Bé học những từ ngữ mới và những cử chỉ phù hợp.

Bạn hãy tự hát thường hơn (và tắt máy truyền thanh và truyền hình thường hơn)

Bạn có thể làm cái gì?

- 1. Bạn có thể suốt ngày cùng hát khi đánh răng, lái xe, đạp xe, thay tả; hãy tự nghĩ ra những từ ngữ khi làm những việc này.**
- 2. Những từ ngữ của bài hát nói về việc mà bạn đang bận rộn làm. Hãy dùng một âm điệu quen thuộc: “Một, hai, ba, bốn, mặc áo vào, mặc quần vào, một, hai, ba, bốn, tất cả quần áo của tôi đã mặc xong.**
- 3. Hãy vỗ tay và bước đi khi hát, hãy nghĩ ra những cử động khi làm việc này.**
- 4. Luân phiên: Bạn hát: “con mèo kêu mauw, hãy đến đây ...”. Con bạn hát: “aauw” (= gauw). Bạn hát: “Cái đầu, hai vai, đầu gối và ngón chân”. Con bạn nắm bàn chân của bé. “Hay quá, một lần nữa!”**